

Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) północno-zachodniej Polski. Część 8. Nabidae.

True bugs (Hemiptera: Heteroptera) of North-Western Poland. Part 8. Nabidae.

Marek BUNALSKI

Katedra Entomologii i Ochrony Środowiska, Wydział Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
ul. Dąbrowskiego 159, 60-594 Poznań, e-mail: marek.bunalski@up.poznan.pl, ORCID: 0000-0001-6969-7625

ABSTRACT: New faunistic data concerning the distribution of 10 species from the family Nabidae from Northwestern Poland are presented and discussed.

KEY WORDS: damsel bugs, Poland, distribution, new records, faunistics.

Wstęp

Rodzina żąrtkowatych (Nabidae) reprezentowana jest w Polsce przez 15 gatunków dosyć wyraźnie odróżniających się od pozostałych przedstawicieli Heteroptera (CMOLUCHOWA 1978, GIERLASIŃSKI i in. 2020). Jako drapieżniki pełnią ważną rolę w ograniczaniu liczebności drobnych bezkręgowców i od dawna zwracano na nie uwagę w opracowaniach dotyczących funkcjonowania agrocenoz (STRAWIŃSKI 1955a, 1955b, KORCZ 1967). Do lat 70-tych XX wieku brakowało jednak krajowych kluczy do oznaczania Nabidae, a pierwsza próba całościowego potraktowania tej grupy okazała się nie do końca udana (CMOLUCHOWA op. cit.). Dopiero monograficzne opracowanie, które ukazało się kilka lat temu (GIERLASIŃSKI i in. op. cit.) wyjaśniło kwestie diagnostyczne, przynajmniej w odniesieniu do samców Nabidae. Autorzy poddali również krytycznej rewizji materiały pochodzące z kolekcji muzealnych, doprecyzowując areal występowania i wymagania środowiskowe części gatunków. Opracowanie to uwidocznilo również nierównomierny stan poznania rozmieszczenia poszczególnych gatunków w Polsce.

Cel i metody

Celem poniższego opracowania jest uzupełnienie informacji dotyczących występowania w północno-zachodniej części kraju przedstawicieli rodziny żąrtkowatych (Nabidae). Nowe dane faunistyczne pochodzą z badań i obserwacji terenowych prowadzonych na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci.

W opracowaniu wykorzystano materiały i informacje zgromadzone przez różne osoby, co oznaczono w tekście następującymi skrótami: A.K. – Alicja KORCZ, A.L. – Artur LUBOŃSKI, M.B. – Marek BUNALSKI, P.M. – Paweł MROWIŃSKI, P.S. – Paweł SIENKIEWICZ, R.L. – Rosław LEWANDOWSKI, R.W. – Roman WĄSALA, S.A. – Stefan ALWIN.

Objaśnienia pozostałych skrótów:

ad – koło (w okolicy)
idem – tamże (ta sama lokalizacja)
Jez. – jezioro
leg. – podał (zebrał)
leśn. – leśnictwo
rez. – rezerwat
rz. – rzeka

Nazewnictwo i podział na regiony zoogeograficzne przyjęto za „Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Polski” (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI 2013-2022). Taksony oraz kwadraty UTM w obrębie regionów uporządkowano alfabetycznie.

Wyniki

Poniżej przedstawiono informacje faunistyczne dotyczące występowania w północno-zachodniej Polsce 10 gatunków z rodziny Nabidae.

Himacerus (Anaptus) major (COSTA, 1842)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT34 Gostyń, 26 VIII 2002, 1♂, na lawendzie, leg. A.K.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 4 IX 2010 (2♂♂, 2♀♀), 6 IX 2022 (1♂, 1♀) – łąki i turzycowiska, w czerpak,

leg. M.B.; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 2 VIII 2012 (1♀), 28 VIII 2012 (1♀) – tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.

Gatunek znany w Polsce z około 20 stanowisk zlokalizowanych głównie w części zachodniej (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W części północno-zachodniej stwierdzony na zaledwie kilku stanowiskach (GIERLASIŃSKI i in. 2018, 2020; GIERLASIŃSKI i RUTKOWSKI 2022; KORCZ 2003, 2010; LIS i KOWALCZYK 2017; LIS i LIS 1994; TARNAWSKI 2013; WRZESIŃSKA i WAWRZYŃIAK 2008). W trakcie badań obserwowany rzadko, głównie w zbiorowiskach otwartych i świetlistych lasach.

Himacerus (Aptus) mirmicoides (COSTA, 1834)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WU51 Pszczew, 25 VIII 2004, 1♀, na *Tilia platyphylla*, leg. A.K.; XT38 Rogalin ad Mosina, 22 VII 2015, 1♀, łąki nadrzeczne, w czerpak, leg. M.B., idem, 6 VIII 2015, 3 exx., otrząsanie drzew i krzewów, leg. M.B.; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 2 VI 2009 (1♀), 17-20 VI 2009 (2♀♀) – uprawa leśna, na ziemi pod roślinami, leg. M.B., idem, 13 VII 2022, 1m, tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; idem: 29 VIII 2012 (2♀♀), 7 V 2022 (2♀♀) – suche nieużytki śródleśne, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn Dolny: 10 VIII 2009 (1♂), 3 VIII 2011 (2 exx.), 10 VI 2012 (2 exx.), 2 VIII 2012 (1♀), 6 IX 2022 (1♂, 1♀) – łąki i turzycowiska, w czerpak, leg. M.B., idem, 3 VIII 2011, 1 ex., zarośla wierzbowo-olchowe, w czerpak, leg. M.B., idem: 4 VIII 2015 (5 exx.), 18 IX 2015 (2 exx.) – otrząsanie drzew i krzewów, leg. M.B.; XU03 dolina rz. Samy ad Sycyn: 1-3 V 2009 (1♀), 8-10 V 2009 (2♀♀), 21 V 2011 (9 exx.), 1 VI 2015 (1 ex.), 11 V 2021 (1♀), 3 VI 2021 (1♀) – łąki i zarośla, w czerpak, leg. M.B.; XU04 Kobylniki ad Obrzycko, 5 V 2010, 1♀, tereny leśne, z drzew i krzewów, leg. M.B.; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo: 27 VII 2014 (1♂), 5 VI 2015 (1 ex.), 4 VI 2022 (2♀♀) – łąki i skarpa nadrzeczna, w czerpak, leg. M.B., idem, 2 VIII 2015, 2 exx., otrząsanie drzew i krzewów, leg. M.B.; XU03 Jaryszewo ad Obrzycko: 17 VI 2022 (1♀) – nieużytki przyleśne, w czerpak, leg. M.B.; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 27 III 2010, 1♀, ols, z przesiewania ściółki, leg. M.B., idem: 4 VI 2010 (2 exx.), 30 IV 2011 (1 ex.), 2 VIII 2012 (5 exx.), 12 VII 2015 (2 exx.), 2 V 2018 (1♂, 1♀), 2 VI 2019 (1♀) – tereny leśne, leg. M.B., idem, 9 IX 2012, 2 exx., nieużytki śródleśne, w czerpak, leg. M.B.; XU13 dolina rzeki Samicy ad Ruks-Młyn, 14 V 2011, 1♀, łąki i zarośla, w czerpak, leg. M.B.; XU13 leśn. Niemieczkowo ad Oborniki, 7 V 2016, 1♀, tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU23 „Wzgórza Bogdanowskie” ad Oborniki:

12 V 2016 (1♀), 28 V 2016 (2♀♀), 9 VI 2017 (1♀) – nieużytki śródleśne, w czerpak, leg. M.B., idem, 12-28 V 2016, 3 exx. + larwy, otrząsanie kwitnących głogów, leg. M.B., idem: 20 V 2017 (1♀), 7 VII 2017 (1♀) – murawa ziołoroślowa, w czerpak, leg. M.B.; XU62 Dziekanowice ad Środa Wlkp., 22 V 2010, 2 exx., uprawa jęczmienia, w pułapki ziemne, leg. M.B.

Gatunek znany w Polsce z licznych stanowisk zlokalizowanych głównie w pasie środkowym i południowym. W północno-zachodniej Polsce stwierdzony na kilkudziesięciu stanowiskach (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W trakcie badań był najczęściej obserwowany przedstawiciel rodzaju *Himacerus*, występujący w różnych typach środowisk.

Himacerus (Himacerus) apterus (FABRICIUS, 1798)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT38 Rogalin ad Mosina, 22 VII 2015, łąki nadrzeczne, 2♀♀, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 7 VIII 2022 (1♀), 29 VIII 2012 (1♀), 3 VIII 2013 (1♀) – tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU03 dolina rz. Samy ad Sycyn: 11 VIII 2010 (1♀), 10 VII 2011 (2♂♂) – łąki w czerpak, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 3 VIII 2011 (2♀♀), 19 VII 2022 (2♀♀) – zarośla i las nad jeziorem, w czerpak, leg. M.B., idem: 8-11 VIII 2015 (1♂, 3♀♀), 4-18 IX 2015 (3♀♀), 4 IX 2021 (1♀) – otrząsanie drzew i krzewów, leg. M.B., idem: 30 IX 2022, 1♂, 1♀, łąki i turzycowiska, w czerpak, leg. M.B.; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Obrzycko, 19 VII 2022, 17 exx., tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 9 VI 2012 (1♀), 25 V 2014 (1♀), 14 VIII 2015 (3♀♀), 14 VI 2019 (1♀), 18 V 2022 (1♀) – tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo: 2 VIII 2012 (2♀♀), 27 VII 2014 (1♀) – łąki i skarpa, w czerpak, leg. M.B.; XU23 „Wzgórza Bogdanowskie” ad Oborniki, 22 VII 2016, 1♀, otrząsanie kwitnących głogów, leg. M.B.

Gatunek znany w Polsce z licznych stanowisk zlokalizowanych głównie w części południowej i środkowej. W północno-zachodniej Polsce stwierdzony na kilkudziesięciu stanowiskach (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W trakcie badań obserwowany od maja do września w różnych typach środowisk.

Nabis (Dolichonabis) limbatus DAHLBOM, 1851

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT38 Rogalin ad Mosina, 22 VII 2015, łąki nadrzeczne, 2♀♀, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 13 VII 2022, 2♀♀, zbiorowisko ruderalne przy lesie, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 3 VIII 2011 (1♂, 1♀), 2 VIII 2012 (1♂, 2♀♀), 4 VII

2013 (1♂, 1♀), 23 VIII 2013 (1♀), 10 VII 2016 (1♀), 7 VIII 2022 (2♀♀) – łąki i turzycowiska, w czerpak, leg. M.B.; XU03 dolina rz. Samy ad Sycyn: 10 VII 2011 (6 exx.) – łąki, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Jaryszewo ad Obrzycko, 19 VII 2022, 1♂, suche nieużytki przyleśne, w czerpak, leg. M.B., idem, 19 VII 2022, 1♀, ols, w czerpak, leg. M.B.; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Obrzycko, 19 VII 2022, 1♂, 1♀, tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU13 Sycyn Dolny: 9 VII 2011 (1♀), 5 VII 2014 (1♀) – torfianka leśna, w czerpak, leg. M.B.; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo, 20 VII 2015, 1♂, 1♀, łąki i skarpa, w czerpak, leg. M.B.

Gatunek znany w Polsce z licznych stanowisk zlokalizowanych głównie w części południowej (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W północno-zachodniej Polsce znany z kilkudziesięciu stanowisk (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). Obserwowany przez mnie głównie w dolinach rzecznych i nieckach jeziornych.

Nabis (Limnonabis) lineatus DAHLBOM, 1851

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU03 dolina rz. Samy ad Sycyn, 10 VII 2011, 2♀♀, łąka, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 7 VII 2012 (2♂♂, 2♀♀), 2 VIII 2012 (1♂, 4♀♀), 30 VIII 2012 (2 exx.), 17 VII 2013 (1♀), 17-30 VIII 2013 (2♂♂, 4♀♀), 15 VIII 2014 (1♂, 1♀), 13 IX 2014 (1♀), 13 VII 2022 (1♂, 1♀), 6 IX 2022 (1♀) – łąki i turzycowiska, w czerpak, leg. M.B.

Gatunek znany w Polsce z około 30 stanowisk rozrzuconych na obszarze całego kraju (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W północno-zachodniej Polsce stwierdzony na zaledwie kilku stanowiskach (KARL 1935, KORCZ 2003). W trakcie badań obserwowany wyłącznie na wilgotnych łąkach i turzycowiskach.

Nabis (Nabicula) flavomarginatus SCHOLTZ, 1847

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 29 VIII 2012 (1♀), 21 VI 2013 (1♀), 4-17 VII 2013 (3♀♀) – suche nieużytki śródleśne, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 16 VII 2011 (1♀), 3 VIII 2011 (1♂, 2♀♀), 10-19 VI 2012 (8 exx.), 30 VI 2012 (6 exx.), 7 VII 2012 (12 exx.), 2 VIII 2012 (3♀♀), 30 VIII 2012 (1♀), 29 VI 2013 (5 exx.), 4-17 VII 2013 (4♀♀), 30 VIII 2013 (1♂, 1♀), 15 VIII 2014 (1♂, 2♀♀), 18 VI 2022 (1♂), 3 VII 2022 (5 exx.), 7 VIII 2022 (3♀♀) – łąki i turzycowiska, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Jaryszewo ad Obrzycko, 19 VII 2022, 1♂, 1♀, suche nieużytki przyleśne, w czerpak, leg. M.B.; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 2 VIII 2012 (2♂♂, 3♀♀) – tereny leśne, w czerpak, leg. M.B., idem: 9 IX 2012

(4 exx.), 27 VI 2014 (2♀♀) – rów śródpolny, w czerpak, leg. M.B.; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo, 27 VII 2014, 2♀♀, łąki i skarpa, w czerpak, leg. M.B.; XU23 „Wzgórza Bogdanowskie” ad Oborniki: 25 VI 2016 (1♀), 1 VII 2016 (1♂, 1♀), 16 VI 2018 (1♂, 2♀♀) – murawa z turzycami, w czerpak, leg. M.B., idem: 16 VI 2018 (1♀) – suche nieużytki śródpolne, w czerpak, leg. M.B.

Gatunek znany w z licznych stanowisk na obszarze całej Polski, choć częściej podawany z południowych regionów kraju (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W północno-zachodniej Polsce wykazywany głównie ze środkowej Wielkopolski i Pobrzeża Bałtyku (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W analizowanym materiale stwierdzony na zaledwie kilku stanowiskach zlokalizowanych w okolicach Szamotuł i Obornik.

Nabis (Nabis) ericetorum SCHOLTZ, 1847

Pobrzeże Bałtyku: Słowiński P.N., 23 VIII 1999, 2♂♂, wydmy, ex *Calluna vulgaris*, pr. 35/99, leg. A.K. Analiza tych okazów, oznaczonych pierwotnie jako *N. rugosus* (KORCZ 2003) wykazała, że należą one w rzeczywistości do *N. ericetorum* (redet. A. TASZAKOWSKI).

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VT83 Jezioro Wysokie ad Gubin, 5 VII 2011, 1♂, samolówka świetlna, leg. P.M.; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 20 VI 2009, 1♀, uprawa leśna, na ziemi pod roślinami, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn Dolny: 12-14 VII 2009, 1♀, łąki, w czerpak, leg. M.B.; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo, 1 VI 2014, 1♀, łąki, w czerpak, leg. M.B.

Gatunek znany w Polsce z kilkudziesięciu stanowisk rozproszonych na obszarze całego kraju (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W części północno-zachodniej obserwowany liczniej jedynie na Pobrzeżu Bałtyku (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W trakcie badań spotykany pojedynczo, głównie w środowiskach otwartych.

Nabis (Nabis) pseudoferrus pseudoferrus
REMANE, 1949

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek n/Odrą” ad Cedynia, 3 VI 2017, 2♂♂, 5♀♀, łąki i zarośla nad rowem, w czerpak, leg. M.B.; VU63 Kaleńsko ad Kostrzyn, 14 VIII 2011, 1♂, tereny leśne, samolówka świetlna, leg. R.W.; WU67 Głusko ad Dobiegniew, 10 VIII 2014, 1♀, tereny leśne, samolówka świetlna, leg. R.W.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT72 Grodziec Mały, 8 VIII 2014, 1♀ przy wale przeciwpowodziowym, leg. P.S.; WU70 Stary Tomyśl, 18 VIII 1960, 1♂, leg. S.A.; WU72 „Jaskółcza Skarpa” ad Chalin,

26 V 2012, 1♂, kseroterm, leg. R.L.; XT38 Rogalin ad Mosina: 22 V 2015 (2♂♂, 3♀♀), 6 VIII 2015 (5♂♂, 4♀♀) – łąki i zarośla nad starorzeczami Warty, leg. M.B.; XT59 Jarosławiec ad Środa Wlkp.: 2 VII 2013 (1♀), 17 VII 2013 (1♂, 2♀♀), 2 VIII 2013 (1♂), 22-29 VIII 2013 (1♂, 2♀♀), 6 IX 2013 (1♀) – mieszanka polowa roślin kwiatowych, leg. M.B.; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 19 VII 2010 (1♂), 7 VIII 2012 (1♂, 3♀♀) – uprawa leśna, na ziemi pod roślinami, leg. M.B., idem: 29 VIII 2012 (2♂♂, 6♀♀), 17 VII 2013 (1♀), 3 VIII 2013 (2♂♂, 6♀♀), 30 VIII 2013 (2♂♂, 1♀), 10 V 2014 (1♂, 1♀), 15 VIII 2014 (1♂, 3♀♀), 13 IX 2014 (1♂, 3♀♀), 2 VI 2019 (4♀♀), 14 IV 2022 (1♀), 7-20 V 2022 (1♂, 4♀♀), 3-13 VII 2022 (4♀♀), 7 VIII 2022 (1♂, 4♀♀), 30 IX 2022 (2♀♀) – nieużytki śródleśne, w czerpak, leg. M.B., idem: 2 VI 2013 (1♂, 2♀♀), 4-10 VIII 2013 (1♂, 3♀♀), 30 VIII 2013 (1♂, 1♀), 7 IX 2013 (1♂), 25 IV 2014 (1♂, 2♀♀) – zbiorowisko ruderalne, leg. M.B., 10 V 2019 (3♀♀), 14 VI 2019 (3♀♀), 7 VIII 2022 (1♀) – tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 16 VII 2011 (2♂♂), 3 VIII 2011 (2♂♂, 4♀♀), 10 VI 2012 (1♂, 3♀♀), 7 VII 2012 (1♂, 1♀), 2 VIII 2012 (1♂, 5♀♀), 30 VIII 2012 (5♂♂, 6♀♀), 17 VIII 2013 (2♀♀), 23-30 VIII 2013 (3♂♂, 5♀♀), 15 VIII 2014 (2♂♂), 13 IX 2014 (1♂, 4♀♀), 11-14 X 2014 (1♂, 3♀♀), 10 VII 2016 (1♂), 10-11 V 2019 (1♀), 11 V 2022 (3♀♀), 10-17 VI 2022 (1♂, 2♀♀), 7 VIII 2022 (4♂♂, 10♀♀), 6 IX 2022 (2♂♂, 9♀♀), 30 IX 2022 (1♂, 11♀♀) – łąki i turzycowiska, w czerpak, leg. M.B., idem: 5 VII 2014 (1♂, 1♀), 4-11 VIII 2015 (3♂♂, 9♀♀), 18 IX 2015 (1♂), 20 V 2022 (1♂, 1♀) – las nad jeziorem, czerpak i otrząsanie, leg. M.B.; XU03 dolina rz. Samy ad Sycyn: 8-10 V 2009 (2♂♂), 31 V 2009 (1♀), 11 VII 2010 (3♂♂, 7♀♀), 10 VII 2011 (1♂, 4♀♀), 11-17 VIII 2013 (2♂♂, 3♀♀), 8 IX 2013 (1♂, 2♀♀), 18 V 2019 (2♀♀) – łąki, w czerpak, leg. M.B.; XU03 dolina rz. Samy ad Kobylniki, 3 VI 2015, 1♂, 1♀, łąki, w czerpak, leg. M.B.; XU03 Jaryszewo: 17 VI 2022 (2♀♀), 19 VII 2022 (1♂, 3♀♀) – nieużytki przyleśne, w czerpak, leg. M.B.; XU04 dolina rz. Samy ad Obrzycko, 11 V – 3 VI 2021, 1♂, 3♀♀, łąki, w czerpak, leg. M.B., XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Jaryszewo: 8 VI 2014 (1♂, 1♀), 11 V 2021 (1♂, 1♀), 2 VI 2021 (1♂, 3♀♀), 11 V 2022 (1♂, 4♀♀), 4 VI 2022 (2♂♂, 1♀) – tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 25-26 IV 2009 (1♂), 4 VI 2010 (3♂♂, 8♀♀), 30 IV 2011 (1♂, 1♀), 17 VI 2012 (1♂, 1♀), 2 VIII 2012 (2♂♂, 7♀♀), 11 VIII 2013 (1♂, 1♀), 25 IV 2014 (1♂, 3♀♀), 10-25 V 2014 (2♂♂, 2♀♀), 4-14 VIII 2015 (1♂, 3♀♀) – tereny leśne, czerpak i otrząsanie, leg. M.B., idem: 9 IX 2012 (1♂, 5♀♀),

13 VII 2022 (1♂, 1♀) – nieużytki śródpolne, w czerpak, leg. M.B.; XU13 dolina rz. Warty ad Jaryszewo: 27 VII 2014 (2♂♂, 4♀♀), 5 VI 2015 (1♂, 1♀), 2 VIII 2015 (1♂), 16 VI 2019 (2♀♀), 4 VI 2022 (1♂, 3♀♀) – łąki i nieużytki, w czerpak, leg. M.B.; XU13 leśn. Niemieczkowo ad Oborniki, 7 V 2015, 2♂♂, tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU20 Poznań-Ogrody: 29 VII 2008 (1♂), 11 VI 2018 (1♀), 10-25 VII 2018 (5♂♂, 4♀♀), 30 VII – 7 VIII 2018 (2♂♂, 9♀♀), 10-21 IX 2018 (1♂, 3♀♀) – ogród UPP, samołówka świetlna, leg. M.B.; XU23 „Wzgórza Bogdanowskie” ad Oborniki: 30 IV – 12 V 2016 (3♂♂, 9♀♀), 28 V 2016 (1♂, 1♀), 25 VI – 1 VII 2016 (1♂, 3♀♀), 22 VII 2016 (1♂, 2♀♀), 12 VIII – 9 IX 2016 (4♂♂, 13♀♀), 12-20 V 2017 (1♂, 5♀♀), 9 VI 2017 (1♂), 28 IV 2018 (1♂, 2♀♀), 16 VI 2018 (1♂, 1♀) – nieużytki i skarpy śródpolne, w czerpak, leg. M.B., idem: 22 VII 2016 (1♂, 1♀), 12 VIII 2016 (1♀), 12 V 2017 (1♂), 7 VII 2017 (1♀), 28 IV 2018 (2♂♂, 2♀♀), 16 VI 2018 (1♀) – murawa ziołoroślowa, w czerpak, leg. M.B., idem: 30 IV 2016 (1♂) – otrząsanie głogów, leg. M.B.

Gatunek znany w Polsce z licznych stanowisk (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W części północno-zachodniej nierzadki, choć nadal nie wykazany z wielu mikroregionów. W trakcie badań był to najczęściej obserwowany przedstawiciel rodzaju *Nabis*, występujący zarówno na obszarach leśnych, jak i w środowiskach otwartych.

Nabis (Nabis) rugosus (LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 20-24 IV 2009 (1♀), 8 VI 2010 (2♀♀), 20 V 2011 (1♀) – uprawa leśna, na ziemi pod roślinami, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 16 VII 2011 (1♀), 19 VII 2022 (1♂) – łąki i turzycowiska, w czerpak, leg. M.B.; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 30 IV 2011, 1♂, 3♀♀, tereny leśne, w czerpak, leg. M.B.; XU23 „Wzgórza Bogdanowskie” ad Oborniki, 22 VII 2016, 1♂, 1♀, nieużytki śródpolne, w czerpak, leg. M.B.

Gatunek znany z licznych stanowisk, zlokalizowanych głównie w południowej części kraju (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W części północno-zachodniej liczniej obserwowany jedynie w środkowej Wielkopolsce i na Pobrzeżu Bałtyku (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W analizowanym materiale nieliczny, stwierdzony jedynie na kilku stanowiskach.

Prostemma aeneicolle STEIN, 1857

Pojezierze Pomorskie: VU71 Owczary, 14 V – 4 VI 2009, 1 ex., murawa ostnicowa, w pułapki ziemne, leg. P.S.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 20 VI 2009 (1ex.), 25 VII 2010 (1 ex.) – uprawa leśna, na ziemi pod roślinami, leg. M.B.; XU03 Jez. Sycyńskie ad Sycyn: 12-14 VII 2009 (1 ex.), 7 VIII 2022 (1 ex.) – łąki i turzycowiska, w czerpak, leg. M.B.; XU20 dolina rz. Warty ad Luboń, 25 IV – 3 V 2009, 1ex., tereny leśne, w pułapki ziemne, leg. A.L.; XU23 „Wzgórza Bogdanowskie” ad Oborniki, 9 IX 2020, 1 ex., pole, na ziemi, leg. M.B.

Gatunek znany w Polsce z kilkadziesiątu stanowisk zlokalizowanych głównie w pasie środkowym i południowym (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). W części północno-zachodniej obserwowany wyłącznie w Wielkopolsce i na Ziemi Lubuskiej (GIERLASIŃSKI i TASZAKOWSKI op. cit.). Stanowisko w Owczarach jest pierwszym jego stwierdzeniem na Pojezierzu Pomorskim.

Podsumowanie

Większość z omówionych gatunków jest szeroko rozprzestrzeniona w Polsce, choć stan poznania ich rozmieszczenia jest nadal bardzo nierównomierny, a w przypadku niektórych regionów należy go uznać za niezadawalający.

W materiale badawczym najliczniej reprezentowane były gatunki o szerokim spektrum upodobań środowiskowych, jak *Himacerus mirmicoides* (COSTA), *H. apterus* (F.) czy *Nabis pseudoferrus* REMANE. Z uwagi na to, że część obserwacji pochodziła z Pojezierza Poznańskiego, obfitującego w ciek i drobne zbiorniki wodne, zaznaczyły swą obecność również gatunki wilgociolubne, jak *Nabis limbatus* DAHLB. i *N. lineatus* DAHLB.

Na uwagę zasługuje stwierdzenie *Prostemma aeneicole* STEIN w Owczarach, będące pierwszym doniesieniem o występowaniu tego gatunku na Pojezierzu Pomorskim.

Podziękowanie

Dziękuję dr Arturowi TASZAKOWSKIEMU za wsparcie literaturowe oraz weryfikację oznaczenia części samców z podrodzaju *Nabis*. Dziękuję również wszystkim Osobom, które przekazały materiały wykorzystane w niniejszym opracowaniu.

SUMMARY

The majority of the species herein presented are widely occurring in Poland, although the knowledge on their distribution is still significantly uneven, and in case of some regions rather unsatisfactory.

In the research material, the most represented species were those with a broad spectrum of habitat preferences, such as *Himacerus mirmicoides* (COSTA), *H. apterus* (F.), and *Nabis pseudoferrus* REMANE. Taking into consideration

the fact that part of the research took place in the Poznań Lakeland, rife in streams and small water reservoirs, hygrophyte species were also present, such as *Nabis limbatus* DAHLB., and *N. lineatus* DAHLB.

It is worth noting that *Prostemma aeneicole* STEIN captured in Owczary is the first record of this species from the Pomeranian Lakeland.

PIŚMIENNICTWO

- CMOLUCHOWA A. 1978. Pluskwiaki różnoskrzydłe – Heteroptera. Nabidae, Reduviidae i Phymatidae. Klucze do oznaczania owadów Polski, **18**, 7: 1-43.
- GIERLASIŃSKI G., KOLAGO G., PACUK B., TASZAKOWSKI A., SYRATT M., REGNER J., ITCZAK A., ŻÓRALSKI R., RUTKOWSKI T., RADZIMKIEWICZ D., KUCZA W., OGLAZA B. 2020. Przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – II. Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica, **14**: 53-108.
- GIERLASIŃSKI G., LIS B., KASZYCA-TASZAKOWSKA N., TASZAKOWSKI A. 2020. Damsel bugs (Hemiptera: Heteroptera: Nabidae) of Poland: identification key, distribution and bionomy. Monographs of the Upper Silesian Museum, **17**: 1-100.
- GIERLASIŃSKI G., RUTKOWSKI T. 2022. Nowe dane o występowaniu lądowych pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w północnej Polsce. Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica, **16**: 63-72.
- GIERLASIŃSKI G., TASZAKOWSKI A. 2013-2022. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Polski. <http://www.heteroptera.us.edu.pl> (ver. 14.11.2022)
- GIERLASIŃSKI G., ŻURAWLEW P., MARKIEWICZ E., RUTKOWSKI T., MELKE A. 2018. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) powiatu pleszewskiego (Nizina Wielkopolsko-Kujawska). Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica, **12**: 13-28.
- KARL O. 1935. Ein Beitrag zur Hemipterenfauna Ostpommerns. Wanzen, Zikaden und Blattflöhe. Dohniana Abhandlungen und Berichte der Pommerschen Naturforschenden Gesellschaft, **14**: 122-141.
- KORCZ A. 1967. Fauna pluskwiaków drapieżnych (Hemiptera-Heteroptera) na jabłoniach w okolicach Poznania. Polskie Pismo Entomologiczne, **37** (3): 581-586.
- KORCZ A. 2003. Pluskwiaki (Heteroptera) w zróżnicowanych środowiskach Słowińskiego Parku Narodowego oraz Góry Rowokół. Rozprawy Naukowe IOR, **13**: 1-226.
- KORCZ A. 2010. Nowe stanowiska rzadziej spotykanych w Polsce gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera). Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica, **2**: 19-34.
- LIS B., KOWALCZYK J.K. 2017. Lądowe pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Gdyni (Pobrzeże Bałtyku). Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica, **11**: 51-63.
- LIS J.A., LIS B. 1994. Nowe dane o lądowych pluskwiakach różnoskrzydłych (Heteroptera) z Pobrzeża Bałtyku. Acta Entomologica Silesiana, **2**: 4-6.
- STRAWIŃSKI K. 1955a. Stosunki biocenotyczne między pluskwiakami (Heteroptera) a ziemniakiem (*Solanum tuberosum* L.). Ekologia Polska – Seria A, **3** (3): 229-246 + 2 tab.
- STRAWIŃSKI K. 1955b. Fenologia i cykl rozwojowy pluskwiaków (Heteroptera) ukazujących się na życie (*Secale cereale* L.). Polskie Pismo Entomologiczne, **25**: 243-254.

-
- TARNAWSKI D. 2013. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Zakrzewskiej Osady (Krajna) na Pojezierzu Pomorskim. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica*, **7**: 9-32.
- WRZESIŃSKA D., WAWRZYŃIAK M. 2008. Występowanie pluskwiaków różnoskrzydłych Heteroptera na żywotnikach *Thuja* i cyprysikach *Chamaecyparis* w ogrodach przydomowych. Fauna miast, ochronić różnorodność biologiczną w miastach.

Wpłynęło: 6 grudnia 2022
Zaakceptowano: 27 grudnia 2022